

Pensaments sense ordre sobre l'amor de Déu

No depèn pas de nosaltres de creure en Déu, el que en depèn és només no acordar el nostre amor a falsos déus. Primer, no creure que l'avenir sigui el lloc del bé capaç de satisfer-nos. L'avenir és fet de la mateixa substància que el present. Prou sabem que el que efectivament tenim de bé, riquesa, poder, consideració, coneixences, amor dels qui estimem, prosperitat dels qui estimem, i així successivament, no és pas prou per a satisfer-nos. Però creiem que el dia que en tinguem un xic més estarem satisfets. Ho creiem perquè ens mentim a nosaltres mateixos. Car, si hi pensem verament uns instants, sabem que és fals. O, també, si patim de malaltia, misèria o desgràcia, creiem que el dia que aquest sofriment s'acabi estarem satisfets. També això sabem que és fals; que des que ens haurem acostumat a l'acabament del patiment voldrem una altra cosa. Segon, no confondre la necessitat amb el bé. Hi ha quantitat de coses de què creiem tenir-ne necessitat, per a viure. Sovint és fals, car sobreviuríem a la seva pèrdua. Però fins si fos veritat, si la seva pèrdua pogués fer morir o almenys destruir energia vital, no per això serien béns. Car ningú no n'està satisfet gaire temps, de purament i simplement viure. Volem sempre una altra cosa. Volem viure per a alguna cosa. Cal no mentir-se, per a saber que no hi ha res aquí baix per a què es pugui viure. N'hi ha prou de representar-nos amb tots els desigs satisfets. Al cap d'un temps, no n'estaríem pas, de satisfets. Voldríem una altra cosa, i fórem desgraciats de no saber el què.

Depèn de cadascú de mantenir fixa l'atenció en aquesta veritat.

Per exemple, si els revolucionaris no es mentissin, sabrien que l'acompliment de la revolució els faria desgraciats, car hi perdrien la seva raó de viure. I igualment amb tots els desigs.

La vida, tal com els és feta, als homes, només és suportable amb la mentida. Els qui refusen la mentida i s'estimen més de saber que la vida és intolerable, i tanmateix no es revoltent contra la sort, acaben per rebre del defora, d'un lloc situat fora del temps, alguna cosa que permet d'acceptar la vida tal com és.

Tothom sent el mal, en té horror i voldria alliberar-se'n. El mal no és ni el sofriment ni el pecat, és l'un i l'altre alhora, una cosa comuna a l'un i a l'altre; car estan lligats, el pecat fa patir i el patiment fa tornar dolent, i aquesta barreja indissoluble de sofriment i pecat és el mal en què estem, a desgrat nostre, i on ens fa horror de ser-hi.

Del mal que hi ha en nosaltres, en transportem una part sobre els objectes de la nostra atenció i del nostre desig. I ens el tornen com si aquest mal vingués d'ells. És per això que agafem odi i fàstic pels llocs on som submergits pel mal. Ens sembla que aquests llocs ens hi empresonen, en el mal. És així com els malalts agafen odi per la cambra i l'entorn, fins si aquest entorn és fet d'éssers estimats, que els obrers de vegades agafen odi per la fàbrica, i així successivament.

Però si, per l'atenció i el desig, transportem una part del nostre mal en una cosa perfectament pura, no pot ser-ne pas sollada; resta pura; no ens el torna pas, el mal; en som deslliurats, així.

Som éssers finits; el mal que hi ha en nosaltres és també finit; així, en el cas que la vida humana durés prou, estaríem segurs que, per aquest mitjà, acabaríem essent un dia, en aquest mateix món, deslliurats de tot mal.

Les paraules que componen el *Pater* són perfectament pures. Si recitem el *Pater* sense cap altra intenció que posar-hi la plenitud de l'atenció de què som capaços, estem del tot

segurs que ens deslliurarem per aquest mitjà d'una part, per petita que sigui, del mal que duem a dins. I, igualment, si ens mirem el Sant Sacrament sense cap altre pensament que el de que Crist hi és; i així successivament.

De perfectament pur, aquí baix, només hi ha els objectes i els textos sagrats, la bellesa de la natura, si la mirem per si mateixa i no pas per ficar-hi els nostres somieigs, i, en menor grau, els éssers humans en qui Déu habita, i les obres d'art sorgides d'una inspiració divina.

Allò perfectament pur no pot ser altra cosa que Déu present aquí baix. Si fos altra cosa que Déu, no fóra pas pur. Si Déu no fos present, no ens podríem mai salvar. En l'ànima on es produeix un tal contacte amb la puresa, tot l'horror del mal que porta a dins es canvia en amor per la puresa divina. És així com Maria Magdalena i el bon lladre foren uns privilegiats de l'amor.

L'únic obstacle a aquesta transmutació de l'horror en amor és l'amor propi, que dificulta l'operació per la qual posem la solladura en contacte amb la puresa. Només en podem triomfar si tenim una espècie d'indiferència per la pròpia solladura, si som capaços de ser feliços, sense capficar-nos-hi, amb el pensament que existeix quelcom de pur.

El contacte amb la puresa produeix una transformació en el mal. La barreja indissoluble de sofriment i de pecat només es pot dissociar així. Per aquest contacte, a poc a poc el sofriment deixa d'estar barrejat amb pecat; d'altra banda, el pecat es transforma en simple sofriment. Aquesta operació sobrenatural és el que anomenem penediment. El mal que portem a dins és llavors com il·luminat per la joia.

Ha calgut que un ésser perfectament pur es trobés present a la terra perquè hagi estat l'anyell diví que lleva els pecats del món, i perquè la més gran part possible del mal difús entorn seu s'hi hagi concentrat damunt en forma de sofriment.

Ha deixat com a record seu coses perfectament pures, és a dir, coses on es troba present; car altrament la seva puresa s'esgotaria, a còpia d'estar en contacte amb el mal.

Però no hi som pas contínuament, a l'església, i és particularment desitjable que aquesta operació sobrenatural del transport del mal fora d'un es pugui acomplir en els llocs de la vida quotidiana i particularment als llocs de treball.

Això només és possible amb un simbolisme que permeti de llegir les veritats divines en les circumstàncies de la vida quotidiana i del treball, així com llegim en les lletres les frases escrites que expressen. Cal, per a això, que els símbols no siguin arbitraris, sinó que es trobin escrits, per efecte d'una disposició providencial, en la naturalesa mateixa de les coses. Les paràboles de l'Evangeli en donen l'exemple, d'aquest simbolisme.

De fet hi ha analogia, entre les relacions mecàniques que consitueixen l'ordre del món sensible i les veritats divines. La pesantor, que governa enterament a la terra els moviments de la matèria, és la imatge del fort lligam carnal que governa les tendències de la nostra ànima. L'única potència capaç de vèncer la pesantor és l'energia solar. És aquesta energia davallada a la terra en les plantes, i rebuda per elles, el que els permet de pujar verticalment de baix a dalt. Per l'acte de menjar penetra en els animals i en nosaltres; només ella ens permet de tenir-nos drets i aixecar pesos. Totes les deus d'energia mecànica, els cursos d'aigua, l'hulla, i molt probablement el petroli, vénen igualment d'ella; és el sol el que fa girar els nostres motors, que fa envolar els nostres avions, així com també és ell el que fa volar els ocells. Aquesta energia solar, no la podem pas anar a cercar, només podem rebre-la. És ella que davalla. Entra a les plantes, amb el gra és colgada a terra, en les tenebres, i és aquí on té la plenitud de la fecunditat i suscita el moviment de baix a dalt que fa pujar el blat o l'arbre. Fins en un arbre mort, en una

biga, és encara ella el que manté la línia vertical; és amb ella que bastim les nostres cases. És la imatge de la gràcia, que davalla per recloure's en les tenebres de les nostres ànimes dolentes, i hi és l'única deu d'energia per a fer de contrapès a la pesantor moral, a la tendència al mal.

La feina del qui conrea la terra no consisteix pas a anar a cercar l'energia solar ni a copsar-la, ans a preparar-ho tot de manera que les plantes capaces de copsar-la i de transmetre'ns-la la rebin en les millors condicions possibles. L'esforç que posa en el treball no ve pas d'ell, sinó de l'energia que ha ficat en ell l'aliment, és a dir, aquesta mateixa energia solar continguda en les plantes i en la carn dels animals alimentats de plantes. De la mateixa manera, no podem fer altre esforç cap al bé que no sigui disposar la nostra ànima a rebre la gràcia, i l'energia necessària a aquest esforç ens és aportada per la gràcia.

Un conreador és perpètuament com un actor fent un paper en un drama sagrat on es representessin les relacions de Déu amb la creació.

No és pas només la deu de l'energia solar que és inaccessible a l'home, ans també el poder que transforma aquesta energia en aliment. La ciència moderna veu la substància vegetal que anomenem clorofil·la com a essent la seu d'aquest poder; l'antiguitat, en comptes de clorofil·la, en deia saba, que ve a ser el mateix. Així com el sol és imatge de Déu, igualment la saba vegetal que cospa l'energia solar, que fa pujar drets plantes i arbres contra la pesantor, que se'ns ofereix per a ser triturada i destruïda en nosaltres i mantenir-nos vius, aquesta saba és una imatge del Fill, del Mediador. Tota la feina del conreador consisteix a servir aquesta imatge.

Cal que una tal poesia embolcalli la feina dels camps amb una llum d'eternitat. Si no, és d'una monotonia que duria fàcilment a l'embrutiment, al desesper o a la recerca de les satisfaccions més grolleres; car la manca de finalitat, que és la desgràcia de tota condició humana, s'hi mostra massa visiblement. L'home s'esgota en la feina per menjar, menja per tenir la força de treballar, i al cap d'un any d'esforços tot és exactament com al punt de partida. Treballa en cercle. La monotonia només és suportable a l'home per una il·luminació divina. Però, just per aquesta raó, una vida monòtona és molt més favorable a la salvació.

Notes:

1.- Aquestes reflexions Simone les escriu a finals d'abril de 1942, just després de confiar els seus *Quaderns de Marsella* a Gustave Thibon.

2.- Aquest text, juntament amb *Reflexions sense ordre sobre l'amor de Déu*, que n'és una primera part, formen una unitat. Per certs indicis, sembla com si haguessin de ser, més endavant, matèria d'una obra o d'un recull més ample, precedits pel *Pròleg*.